

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/158
KARAR NO : 2021/247
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un Ek 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Y.S.
Vekili : Av. L.A.
Davalılar : 1-Bahçelievler Kaymakamlı 1 2- Bahçelievler İlçe Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Bahçelievler Kaymakamlı 1 İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 07/01/2019 tarih ve 1489 sayılı kararı ile, davacının sahibi olduğu daireyi günübirlik kiraya verdiği ancak 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu gereğince herhangi bir bildirim ve kayıt tutmadığından bahisle, davacı adına 1774 sayılı Kanun'un 2. ve Ek 1. maddesi uyarınca 11.885 TL idari para cezası verilmiş, belediye zabıta müdürlüğü görevlileri tarafından daireye gidilerek daire mühürlenmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali ile mührün kaldırılması istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNDEKİ SÜREÇ

A. Adli Yargıda

3. Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 25/03/2019 tarihli ve D. No.2019/150 sayılı kararı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca, idari yaptırım kararının verildiği ilginç bir şekilde aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu ilginçliğin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği belirtilmişken, aynı denetim ve olay sırasında evin mühürlenmesine de karar verilmiş ve dava konusu edilmişken, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar verilmiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. İstanbul 5. Daire Mahkemesince, davanın esasını incelenerek, davanın reddine karar verilmesi üzerine davacı vekili istinaf talebinde bulunmuştur.

6. İstanbul Bölge Daire Mahkemesi Onuncu Daire Dava Dairesi 20/10/2020 tarihli ve E.2020/954, K.2020/1601 sayılı kararı ile, 1774 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1774 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin

gösterilmedi i, bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu unu belirterek, davanın reddi yolunda verilen kararın isabetli olmadığı, dava öncesinde aynı konu sebebiyle adli yargı yerince verilmiş ve kesinleşmiş görevsizlik kararı bulunduğundan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve Heyeti Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerektiği açıklanarak, davacının istinaf başvurusunun kabulüne, İstanbul 5. Daire Mahkemesinin 31/10/2019 tarihli ve E.2019/976, K.2019/2163 sayılı kararının kaldırılmasına kesin olmak üzere karar vermiştir.

7. İstanbul 5. Daire Mahkemesi 29/01/2021 tarihli ve E.2021/100 sayılı kararı ile, 1774 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1774 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda davanın görüm ve çözümünün, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve Heyeti Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. LG L HUKUK

8. 1774 sayılı Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

“Bu Kanunda sayılan, özel veya resmi, her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve yerleri ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalılar ve ayrılanlar ile araç kiralayan gerçek ve tüzel kişilerin kimliklerinin tespiti ve bildirilmesi bu Kanunun hükümlerine göre yapılır.

Askeri konaklama, dinlenme ve kamp tesisleri ile ordu evleri bu Kanunun kapsamı dışındadır.”

9. Aynı Kanun'un 2. maddesi şöyledir:

“Otel, motel, han, pansiyon, bekar odaları, günübirlik kiralanan evler, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel salk müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumlarının sosyal tesislerinin sorumlu yetkilileri, bu yerlerde ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece, yatacak yer gösterdikleri yerli veya yabancı herkesin kimlik ve geliş- ayrılı kayıtlarını, örneğin ve usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak, genel kolluk örgütlerinin her an incelemelerine hazır bulundurmaları, Devlet İstatistik Enstitüsüne, talebi halinde vermek zorundadırlar.”

10. Aynı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun uygulanması sırasında genel kolluk kuvvetlerine ait karakollara, il merkezlerinden de sorgulanabilen bilgisayar terminaleri konulur. Bunun için gerekli giderler İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

(Değişik ikinci fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri tüm kayıtlarını bilgisayarda günü gününe tutmak, genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine başvurularak mevcut bilgi, belge ve kayıtları genel kolluk kuvvetlerine anlık olarak bildirmek zorundadırlar.

(*Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.*) *kinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine ba lanmayanlara onbin Türk Lirası, anlık veri göndermeyen veya gerçe e aykırı kayıt tutanlara be bin Türk Lirası idari para cezası, mülki idare amirlerince verilir. Bu fiillerin tekrarı halinde i letme ruhsatları iptal edilir. Bu maddeye göre verilen idari para cezaları tebli inden itibaren bir ay içinde ödenir.*

(*Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.*) *Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri, ikinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine ba lanmak için gerekli i lemleri bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten itibaren iki ay içinde tamamlar.*

(*Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.*) *Bu maddenin uygulanması ile görevi gere i bu verileri kullanan kamu personelinin denetimine ili kin usul ve esaslar ç i leri Bakanlı ı tarafından belirlenir.”*

11. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“(1) *Bu Kanunun;*

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

12. Anılan Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret oldu u, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u hükme ba lanmı ; “*Ba vuru yolu*” ba lıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise “*idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbe gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir*” düzenlemeleri yer almı tır.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan *idarî para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden olu an görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.*

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un Ek 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmı tır.

16. Olayda, görev uyu mazlı na konu davanın, 1774 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmedi inden bahisle verilen idari para cezasının iptaline ili kin olarak açıldı ı, 1774 sayılı Kanun'da davacının i ledi i ileri sürülen kabahate ili kin idari yaptırımların düzenlendi i, ancak bu idari yaptırımlara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anla ılmı tır.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

18. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

19. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

20. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

21. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, dava konusu idari para cezasına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, stanbul 5. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 25/03/2019 tarihli ve D. No.2019/150 sayılı görevsizlik kararının idari para cezası ile ilgili kısmının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞU NA,

B. İstanbul 5. derece Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimliği ince verilen 25/03/2019 tarihli ve D. No.2019/150 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ *idari para cezası ile ilgili kısmının* KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLİ OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ökür
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN